

Kuvittajat ry:n hallitusohjelmataavoitteet

Kuvittajat ry:n hallitusohjelmatavoitteet

Kuvittajat ry on julkistanut hallitusohjelmatavoitteensa 2023—2027. Tavoitteet tarjoavat seuraavalle hallitukselle keinoja vauhdittaa kuvitusalan ja muiden skaalautuvien, luovien alojen nostetta ja kotimaisen aineettoman arvonluonnin täysimittaista hyödyntämistä.

Kuvitusala on yksi luovan talouden rakenteeltaan selkeimmistä, joustavimmista ja vaivattomimmin skaalautuvista aloista. Kuvittajat ovat pääosin yhden hengen ja tietokoneen yrityksiä, joiden yritystoiminta tuottaa lisäarvoa monille muille toimialoille. Suurimpia asiakasaloja ovat kustannus- ja media-alat, kulttuurialat, mainos- ja markkinointialat, paperi-, tekstiili- ja muotiteollisuus sekä julkinen sektori, mutta asiakaspotentiaalia löytyy lähes kaikilta toimialoilta visualisoituvassa maailmassa.

Kuvitukset ovat aineetonta arvoa parhaimmillaan: tekijänoikeudella suojattuja ja taitavalla käyttöoikeuksien myynnillä skaalattavia arvonnisä tuotteita. Kuvitusten logistiikkakin on digiaikana vaivatonta ja kansainvälinen toiminta alalla lähtökohaltaista. Nykyiset yritys- ja rahoituspalvelut eivät kuitenkaan vastaa alan tarpeisiin.

Kuvittajat ovat yksinyrittäjätrendin ja monimuotoisen työelämän edelläkävijöitä, joten nykyisen siiloutuneen sosiaaliturvamallin ja jähmeän YEL-järjestelmän haasteet ovat alalla valitettavan tuttuja. Toimiva turvaverkko – sosiaaliturva ja eläke – tulisikin mitä pikimmin varmistaa kaikille työn muodosta riippumatta.

Kuvitusala on osin myös visuaalisen taiteen ala ja kulttuuriala ja apurahatyöskentely ja näyttelytoiminta ovat alalla yleisiä. Kuvittajat ry kannustaakin kulttuuribudjetin nostamista prosenttiin valtion talousarviosta tulevan hallituskauden aikana. Lisäbudjettia tulee kanavoida erityisesti rahoituskuoppaan jääneille visuaalisille taiteenaloille.

Teksti: Kuvittajat ry | Kansikuvitus: Tuomas Kärkkäinen

1. Vauhtia luovien alojen kasvuun

1. Vauhtia luovien alojen kasvuun

Creative Business Finland -toimintamalli mahdollistajana

Kotimainen kuvitusala rakentuu arviolta 800:sta yksityrittäjästä, joiden toiminta on kokoaan suurempaa perustuen skaalautuvaan aineettomaan arvoon ja tekijänoikeuksien strategiseen hyödyntämiseen. Nämä luonnostaan kansainväliset, kasvuhaluiset yrittäjät eivät kuitenkaan ole löytäneet tarvitsemiaan neuvonta- ja rahoituspalveluita ELY-keskuksilta tai Business Finlandilta, joten tarve luoville aloille räätälöidylle palvelukokonaisuudelle on todellinen. Creative Business Finland -toimintamallia on jatkettava ja lisäresursoitava tukemaan kuvitusalan ja muiden skaalautuvien, digitaalisten, kansainvälisten alojen kasvua. Huomattava kuitenkin on, että tukien fokus on suunnattava sisältöihin, ei vain digitaalisten rakenteiden kehittämiseen.

Toimivia tukipalveluita, innovaatioseleitä ja vientitukea

On varmistettava, että ELY-keskuksilla ja Business Finlandilla on tarpeeksi osaa mista tukea ja arvioida yksityrittäjävaltaisten luovien alojen tekijöitä. Luovia aloja voi ravita paitsi omina aloinaan muiden alojen palveluntuottajina eli kannustamalla luovan alan palveluiden, kuten kuvituksen ja muun brändimateriaalin, hankintaan esimerkiksi korvamerkityillä innovaatioseleillä tai muilla tukimalleilla. Myös valtion vientituesta tulisi tavoitella suurempaa osuutta luovan talouden vientiin.

Kunnianhimoista yhteistyötä

Luovien alojen menestystä on edistettävä eri hallinnonalojen määrätietoisena yhteistyönä: Työ- ja elinkeinoministeriö, Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Ulkoministeriö ovat kukin osaltaan vastuussa kokonaisuuden toimivuudesta. Tavoitteena tulee olla nostaa luovien alojen osuus maamme bruttokansantuotteesta (nykyisellään 3,6%) ensin kohti EU-maiden keskitasoa (4,4 %) ja seuraavaksi ylittää viiden prosentin raja kuten Ruotsissa (5,8%) ja Britanniassa (5,2%).

2. Pidetään aineeton arvo Suomessa

2. Aineeton arvo on digiaikana kovaa valuuttaa

Pidetään aineeton arvo Suomessa

Lisensointi ja muu immateriaalioikeuksiin pohjaava liiketoiminta on keino tehdä skaalautuvaa ansaintaa luovilla sisällöillä. Omien tekijänoikeuksien taitavaan hallintaan pohjautuvat ansaintamahdollisuudet tulisi huomioida yhä kattavammin luovien alojen koulutuksessa ja yrityspalveluissa. Luovien alojen liiketoiminta ja vienti ovat käytännössä aineettomien oikeuksien kaupallistamista. Tulovirrat ehtyvät, jos suomalaiset oikeudenomistajat luopuvat niistä liian laajasti tai epäedullisin ehdoin. Tekijänoikeuslain ja muun aineettomiin oikeuksiin liittyvän sääntelyn pitää osaltaan toimia. Menestyksen turvaamiseksi on lisäksi panostettava luovien alojen tekijänoikeus- ja muun IPR-osaamisen edistämiseen ja neuvottelutaitoihin erityisesti kansainvälisen toiminnan osalta – kansallisen aineettomien oikeuksien strategian mukaisesti.

Tasapainotusta neuvotteluasemiin

EU:n tekijänoikeusdirektiivi edellyttää huomattavia parannuksia luovien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaan. Direktiivin hengessä on kannatettavaa edistää toimintamallia jossa luovan alan tekijöitä edustavat järjestöt ja liitot neuvottelisivat aloille minimikorvaukset ja -ehdot tekijöiden puolesta. Epätasapaino tilaajien ja itsensätyöllistävien luovan alan ammattilaisten neuvotteluasemien välillä on vahva, mikä johtaa helposti luovien alojen toimintaedellytysten kannalta ei-toivottaviin lopputuloksiin.

Lainauskorvausta myös e-kirjallisuudesta

Kirjastojen kautta on mahdollisuus tukea kirjallisuuden alalla toimivia luovan alan tekijöitä ostomäärärahojen ja lainauskorvausten turvaamisella. Lainauskorvaus on kirjailijoille ja kuvantekijöille maksettava korvaus kirjastolainoista ja tekijöille yksi tärkeä tulopuro, jonka laajentuminen koskemaan myös sähkö- ja äänikirjoja on syytä toteuttaa pian.

3. Turvaverkko kuntoon

3. Turvaverkko kuntoon – sosiaaliturva ja eläke kaikille työn muodosta riippumatta

Luottamus YEL-järjestelmään on heikko

Varsinkin jos yrittäminen on osa-aikaista on YEL-alivakuuttaminen erittäin yleistä – Kuvitusala nyt 2022 -selvityksen mukaan vain 30% vastaajista maksaa YEL-vakuutusta työtulon mukaan ja 70% alivakuuttaa. Vakuutus on pienillä tuloilla elävälle suuri kulu, josta ei pääse taloudellisen pakon alla alimitoitettuna edes hyötymään. Suurempia muutoksia odotellessa YEL-työtulon siirto vuositulosta kuukausituloksi olisi tärkeää yrittäjän ennakoinnin helpottamiseksi.

Eroon kolmen eläkejärjestelmän mallista

Kuvittajat ovat monimuotoisen työntekemisen edelläkävijöitä ja siten monen luukun loukussa. Monella on eläkevakuutus sekä YELin, TyELin että MyELin kautta – pitkällä tähtäimellä on pyrittävä järjestelmien yhdistämiseen. Tekijänoikeustulojen, muiden käyttökorvauksien ja lyhyiden (alle 4kk) apurahojen ja sosiaaliturvan yhteentoimivuutta on myös edistettävä.

Yhdistelmävakuutusta tarvitaan

Työttömyysturvajärjestelmämme on siiloutunut, mikä ei toimi modernissa, työn muotoja yhdistelevässä työelämässä. Tarvitaan yhdistelmävakuutus, jonka alla voi vakuuttaa sekä palkkatyön että yritystoiminnan. Korona-ajan poikkeus yrittäjän oikeudesta työmarkkinatuen perusosaan oli onnistunut ratkaisu ja yrittäjien tuomista pysyvästi työmarkkinatuen piiriin tulisi ehdottomasti selvittää.

Edistetään perustulon käyttöönottoa

Pitkän aikavälin tavoitteena on oltava perustulon käyttöönotto, jonka edistämiseksi aiempaa kattavammat lisäkokeilut ovat tarpeen.

4. Kulttuuribudjetti prosenttiin

4. Suomen kulttuuribudjetti kansainvälisen vertailun kestäväksi

Kulttuuribudjetti prosenttiin – ja sitten kahteen

Opetus- ja kulttuuriministeriön taide- ja kulttuuribudjetti tulee nostaa vähintään prosenttiin valtion talousarviosta hallituskauden aikana. Kahden prosentin osuus tulee olla lähitulevaisuuden tavoitteena. Lisäbudjettia tulee kanavoida erityisesti rahoituskuoppaan jääneille visuaalisille taiteenaloille, joiden osuus valtion kulttuuribudjetista on tällä hetkellä vain 1 % (15,6 M€). Nykyisellään Suomen kulttuuribudjetin osuus valtion budjetista on EU-maista viiden heikoimman joukossa.

Apurahat ja näyttelypalkkiot osana ansaintaa

Kulttuuribudjetin noston avulla vuosittain jaettavien taiteilija-apurahojen määrää voisi kasvattaa sadalla kappaleella ja niiden tasoa korottaa. Taiteilija-apurahat tulee jakaa eri taiteenaloille hakupaineen mukaisesti, mikä auttaa osaltaan tavoitteessa parantaa visuaalisten taiteiden osuutta kulttuuribudjetista. Näyttelypalkkiomallin rahoitus tulee vakiinnuttaa pysyvästi ja museonäyttelyiden lisäksi laajentaa myös gallerioihin. Näyttelypalkkiotyöryhmän suosituksen mukaisesti palkkion taiteilijoille tulisi sisältyä yhteisöjen toiminta-avustuksiin.

Ennakoitavuutta järjestökentälle

Aiemmin rahapeliteutoilla rahoitettujen edunsaajien rahoituksen suuruudesta on sovittava vaalikautta pidemmällä tähtäimellä luovien alojen yhdistysten ja liittojen toiminnan ennakoitavuuden turvaamiseksi.

Kuvittajat ry:n muut politiikkatavoitteet

Korkeakoulutusta kuvitusammattiin

– Kuvittajat ry:n koulutuspoliittinen tavoite

Kuvitusala on kansainvälinen, nouseva ala, jonka tutkintoon johtavaa korkeakoulutusta ei maassamme uskomatonta kyllä kuitenkaan ole tarjolla. Kuvittajat joutuvat hankkimaan oman alansa korkeakoulutuksen ulkomailta. On perustettava kuvitukseen erikoistunut korkeakoulututkinto tai opintokokonaisuus.

Kuvitusta ja kestävää arvoa kuntiin

– Kuvittajat ry:n kuntapoliittiset tavoitteet

Kuvittajat ry:n näkökulmasta tärkeitä teemoja kuntapolitiikassa ovat yksinyrittäjien kasvavan määrän huomiointi, kulttuurilaitosten toiminnan ja kirjallisuusmäärärahojen turvaaminen sekä kunnianhimoiset kestävä kehityksen tavoitteet. Lisäksi kannustamme kuntia hankkimaan taidetta julkisten tilojen arvon nostamiseksi ja kuntalaisten iloksi! Tavoitteet kokonaisuudessaan [täällä](#).

Lisätietoa Kuvittajat ry:n tavoitteista ja vaikuttamistyöstä:

Toiminnanjohtaja Asta Boman, asta.boman(at)kuvittajat.fi, p. 050 567 8434